

► Deze 60-plussers zijn XR-rebellen, maar

‘Wij willen van

‘Wij eisen klimaatrechtvaardigheid’, ‘wij protesteren tegen giftige systemen’. Teksten van de internationale activistische beweging Extinction Rebellion. Dan denk je aan in zwart gehulde, schreeuwende demonstranten op het asfalt van de A12. Klopt. Hoe kan het dat drie Zutphense vrouwen, grijs en 60-plus, daar vol overtuiging bij horen?

Nieke Hoitink
Zutphen

Eén van de drie zat er zelf, midden op die A12 in Den Haag. „Een goed gekozen plek”, zegt Ria Maasdam. „Die tunnelbak van de A12 zit pal onder het centrum van de macht. Ik ben altijd een brave burger geweest, die nooit gedemonstreerd heeft. Maar een paar jaar geleden begon ik het in te zien: we moeten iets doen. Tot die tijd leefde ik gewoon mijn leven.”

Ceciel Funnekotter stond bij de A12-acties langs de kant, als ondersteuner. Zij had actievoeren vroeger al in haar systeem zitten. Begin jaren tachtig was ze erbij, de massademonstraties tegen kernwapens. „Ik liep mee met van die gele stickers met zo’n zonnetje erop en de tekst: ‘Kern-energie, nee bedankt.’”

Soepgooien

Lidwien Mol wil niet meer ‘asfaltplakken en soep gooien’, zoals ze het noemt. „Vroeger heb ik er wel bij gestaan, in Dodewaard. Daar zijn we toen met traangas door de politie weggejaagd. We kregen vooraf de tip maandverband met citroensap tegen je neus te houden.”

Nu zitten ze braaf en rustig aan een keukentafel te vertellen wat ze gaan doen in de klimaatweek: een ‘toekomstvertelling met cel-lomuziek’, een ‘gedichtenwandeling’ en ‘mediteren bij fontein De Overvelving’. Dingen die je niet

Klimaatweek in Zutphen

Dinsdag 12 november, 12.00-13.00 uur: Een toekomstvertelling door Gery Groot Zwaaftink, met cel-lomuziek en nagesprek in de Martinuskerk in Warnsveld. Donderdag 14 november, 11.00-13.00 uur: Gedichtenwandeling, met Marjo Dames, in de binnenstad van Zutphen. Zaterdag 16 november, 12.00-12.30 uur: Stille Rebelle: mediteren bij de fontein Overvelving.

verwacht van Extinction Rebellion. Maar ook dat is actie, zegt Mol: „Nu even niet rebels. We rollen de groene loper uit.”

De drie vrouwen vonden dat er in de Landelijke Klimaatweek, van 11 tot 17 november, te weinig zou gebeuren in Zutphen en paktten het als drie musketiers zelf op. Zijn ze dan wel echt rebellen? Zeg dat hardop aan deze keukentafel en drie stemmen galmen in koor: „Zeker zijn wij rebellen!”

Pielstraaltje uit de kraan

Ze voelen tot in het diepst van hun vezels dat het de verkeerde kant op gaat. „Het is 12 uur. Ik denk dat we over pakweg vijftig jaar voedsel en water niet meer tot onze beschikking hebben zoals we dat nu hebben. Dat er dan momenten zijn dat het er gewoon niet is”, zegt Maasdam.

Mol: „Ik had het van de week al. Toen zat er even geen druk op de kraan, er kwam zo’n pielg straaltje uit. Natuurlijk wist ik dat dat vanwege werkzaamheden in de wijk was, maar ik dacht wel: Ja, Mol, zo kan ’t straks zijn.”

„Als je je er eenmaal bewust van bent, dan kun je het niet meer níet zien”, zegt Funnekotter. Dat maakt de vrouwen tot rebellen, die nog steeds met span-doeken en leuzen over straat gaan. Mol was erbij toen Extinction Rebellion afgelopen april in Lochem naar veevoederfabrikant ForFarmers trok.

Het bedrijf hield de hekken stijf dicht. Onder toezien oog van beveiligers kwam de directie uiteindelijk naar de demonstranten toe. Maar de angst dat er iets uit de hand zou lopen, was voelbaar.

Geweldloos

Zijn deze drie 60-plussers van dat kaliber, dat ze er hard op gaan in acties? „Dat is de misvatting. Extinction Rebellion is geweldloos. Daarom staan er mensen in de actie en mensen náást de actie. Zo was dat ook op de A12”, vertelt Maasdam. „Ceciel stond naast de A12 ter ondersteuning. Die ondersteuners zijn er ook om in de gaten te houden dat het niet escaleert. Vooraf wordt een plan gemaakt hoe te de-escaleren als dat nodig is.”

Toch blokkeren ze een snelweg. Dat is geen milde actie. „Klopt. We denken ook echt dat we er met alleen een gedichtenwandeling en workshops niet komen. Het moet en-en”, zegt Funnekot-

in de Zutphense klimaatweek rollen ze de groene loper uit

doem- naar dóéenscenario’



▲ Lidwien Mol, Ria Maasdam en Ceciel Funnekotter.

FOTO RUBEN MEIJERINK

ter. Hoe kijken vrienden en familie daar tegenaan? De A12-acties waren groot landelijk nieuws. Maasdam hoorde bij de demonstranten die werden gearresteerd. „We werden in bussen gestopt, in zo’n cellenbus, waarvan ik niet wist hoe lang we erin zouden zit-

ten. Identiteitsbewijzen werden ingenomen. Eind van de dag was ik weer thuis. Toen zat ik op de



Zeker zijn wij rebellen!

– Lidwien Mol, Ria Maasdam en Ceciel Funnekotter, Extinction Rebellion

bank en een depressie had me zo kunnen pakken, want er was natuurlijk niks opgelost.”

„Maar toen zei mijn man: ‘Ik was vandaag bij het voetbal en vertelde dat jij op de A12 zat. Ik heb daar zulke mooie gesprekken over gehad’. Toen leefde ik weer op. Want ik bedacht me: daar gaat het om, dat effect.”

Die acties maken sommige mensen ook boos. Dat erkent

Maasdam. „Als je daar staat, krijg je heel wat over je heen. Vooral van automobilisten. Je wordt voor van alles uitgemaakt. En heel eerlijk, ik snap die mensen wel.”

„Waar veel mensen vooral bang voor zijn, is dat ze vanwege het klimaat niks meer mogen. Niet meer vliegen, geen vlees meer eten. Maar juist bij Extinction Rebellion zeggen we dat je mensen niet moet aanspreken op individuele

keuzes”, vertelt Funnekotter. „De één kan het vliegen laten zitten, de ander niet. Als iemand vegetariër is, maar nog wel leren schoenen draagt, moet je dat niet onlogisch vinden. Je kan het nooit helemaal goed doen. Je moet doen wat je kan doen.”

Mol: „Je moet niet *blamen*, want dan ga je polariseren. Wij willen van een doemscenario naar een doenscenario.”